

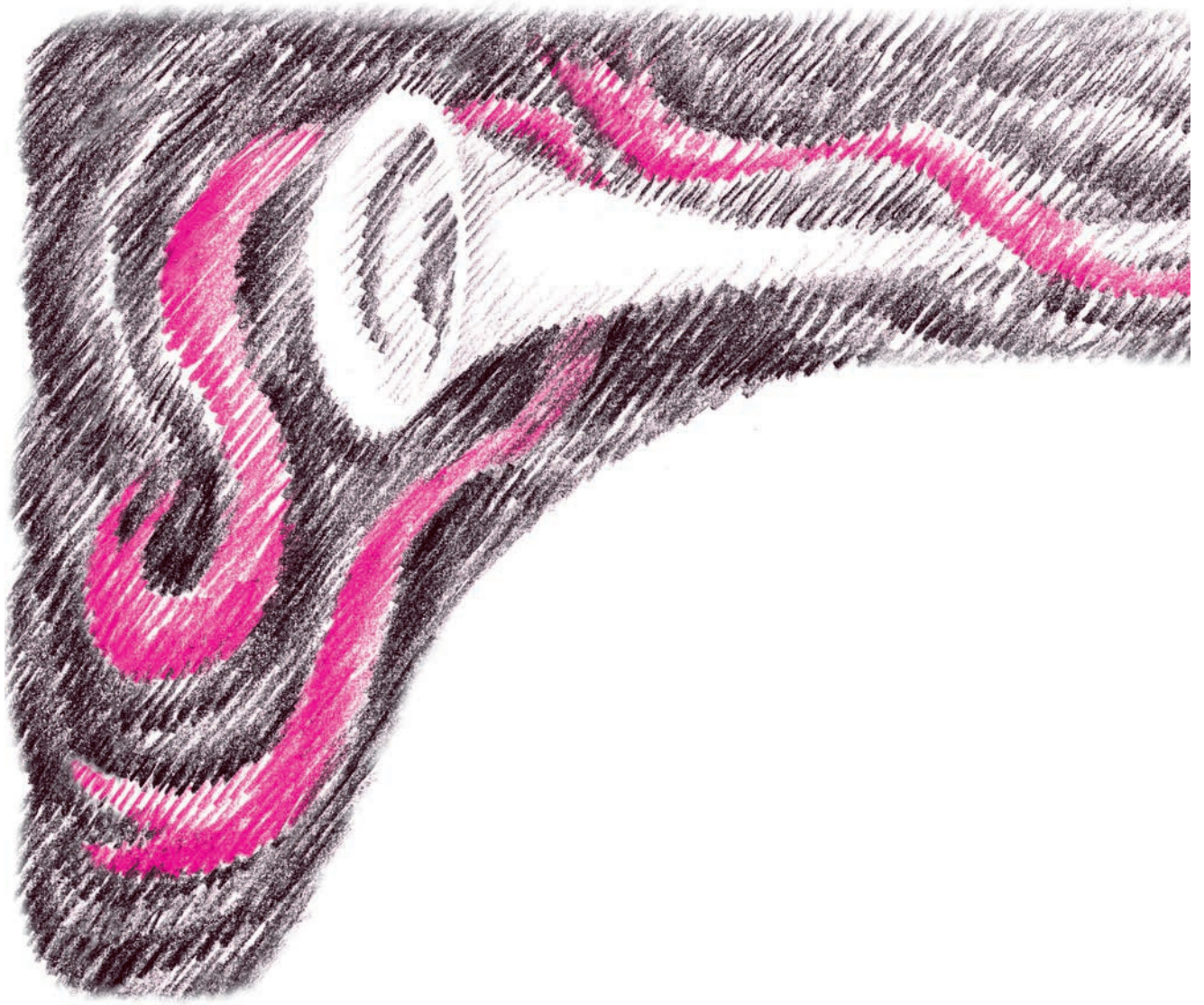
ОУЕН БАРФІЛЬД

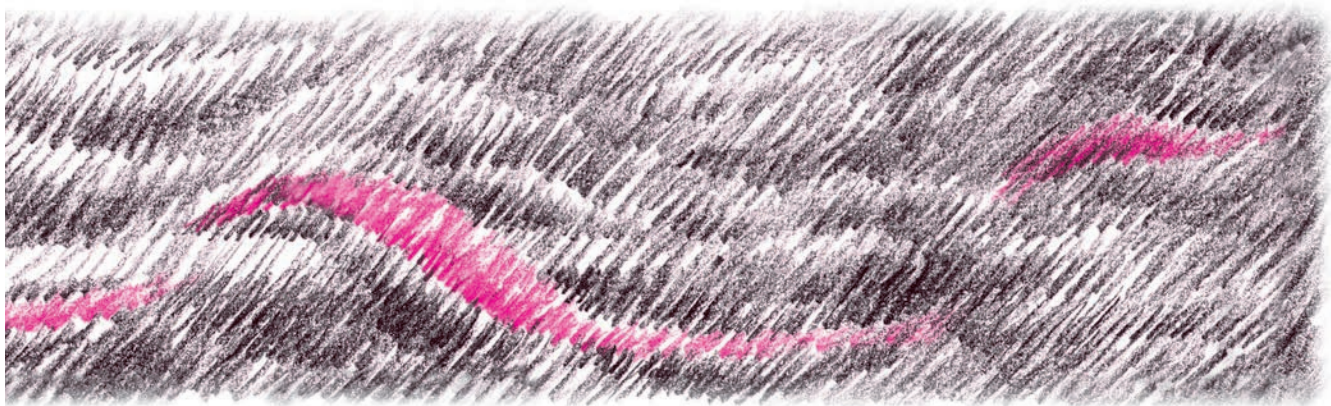
СРІБНА СУРМА

Художник НАТАЛІЯ ЕЩЕНКО

Оуен Барфільд
Срібна сурма

СРІБНА СУРМА

УДК 82-34
ББК 84(4Вел)6
Б26

Оригінал англійською мовою:
Owen Barfield. *The Silver Trumpet*

Переклад з англійської: **Данило Косенко**.

Ілюстрації: **Наталія Єщенко**.

Дизайн: **Данило Косенко** та **Наталія Єщенко**.

Барфільд О.

Б26 **Срібна сурма.** / Переклад з англійської Д. Косенка. — К. :

Наїрі, 2016. — 132 с., іл.

ISBN 978-966-8838-97-2

Автор цієї казки Оуен Барфільд — філолог та антропософ, один з «Інклінгів», оксфордської літературної групи, до якої входили також знамениті К.С. Льюїс та Дж.Р. Толкін.

«Срібна сурма» була написана у 1925 р., задовго до появи Нарнії та Середзем'я, проте в її іскристій, як срібло, ясності та одночасно загадковості вже виразно проступає характерний, дивовижний стиль пізнішої англійської фентезійної літератури, аж до найтонших відтінків, що споріднюють її, наприклад, із сучасним «Гаррі Поттером». Свого часу у дітей Толкіна ця казка викликала захват. Цікаво, як сприймуть її сучасні діти.

Українською мовою публікується вперше.

ББК 84(4Вел)6

© Owen Barfield Literary Estate, 2016

© Данило Косенко, переклад, 2016

© Наталія Єщенко, ілюстрації, 2016

© «Наїрі», 2016

ISBN 978-966-8838-97-2

*Видавництво «Наїрі» завдячує
Оуену А. Барфільду,
онуку та повіреному автора,
за можливість публікації книги українською мовою*

*та Марії Шаскольській
за самовідданість у відкритті автора
для українського читача.*

ПЕРЕДМОВА

Оуен Барфільд прожив 99 років і написав багато книжок. Проте його навряд чи можна назвати казкарем. Коли його діти були маленькими, він розповідав їм багато казок, чужих та своїх, але нам відомі лише три його казки, які було надруковано. Одну він написав у молодості (це і є «Срібна сурма»), одну — про хлопчика і велетня — дещо пізніше, а ще одну — через багато років, у своїй останній книзі, де йдеться про те, як потрібно любити Землю і природу.

Протягом усього життя більше за все Оуена Барфільда цікавили СЛОВА: як вони з'явилися, як переходили зі століття у століття, з мови у мову, як люди перестають використовувати одні значення і як виникають інші, а старі забуваються, і взагалі — що значать слова. Можливо, він і знав щось про містичну силу імен та речей (подібно до знатного Пана зі своєї казки). Проте писав він у своїх книжках і розповідав у своїх лекціях таким чином, щоб це стало зрозуміло усім, навіть тим, хто про це зовсім нічого не знає. Іще він розповідав про те, як люди сприймають світ і як вони можуть розповісти одне одному, що вони бачать, чують і взагалі розуміють про світ. Як у них це виходить чи не виходить. Як люди можуть або не можуть зрозуміти одне одного і домовитися.

Книжки Барфільда дуже цінував його близький друг, автор «Хронік Нарнії» К.С. Льюїс. Ці двоє мудрих людей дружили з юності і дуже багато чому навчили одне одного. В молодості вони

протягом кількох років запекло сперечалися щодо найголовніших речей у житті — про те, як створений світ і як у ньому жити людям. Про ці сперечання навіть написано книгу «Велика битва О. Барфільда та К.С. Льюїса». А оскільки обидва друга уже тоді багато знали і встигли прочитати багато хороших і розумних книжок, то й тепер люди можуть із цих сперечань багато чому по-вчитися, якщо коли-небудь цю книжку прочитають. Сперечання ці продовжувались протягом кількох років, в бесідах і в листуванні. Потім вони різко припинилися, проте на все подальше життя залишилась дружба Оуена Барфільда та Клайва Стейплза Льюїса і залишилась їхня взаємна вдячність за те, що вони отримали одне від одного у цій «битві». Набагато пізніше, написавши першу із «Хронік Нарнії», ту, де ми читаємо, як дівчинка Люсі відкриває чарівну країну Нарнію, К.С. Льюїс присвятив її реальній дівчинці Люсі — своїй хрещениці Люсі Барфільд, дочці Оуена Барфільда. П'ята ж із «хронік» — «Подорож Досвітнього мандрівника» — присвячена сину Барфільда Джефрі.

Казка «Срібна сурма» дуже сподобалася дітям іще одного відомого письменника, який також окрім всього писав казки, проте не був казкарем, — Дж.Р.Р. Толкіна. У 1936 році Льюїс писав про це в листі Барфільду: «Я дав почитати “Срібну сурму” Толкіну і тепер чую, що вона користується таким величезним успіхом у його дітей, який взагалі коли-небудь діставався книзі...

Їм сподобалися сумні місця, сказав Толкін, тому що вони сумні, а загадкові — тому що вони загадкові, як завжди у дітей. Наймолодший полюбив Царівну Гамбе, “тому що вона розумна, а зазвичай в книжках погані люди не розумні”. Примовки Куцого Череваня повторюють настільки часто, що вони уже всьому дому набридли. В цілому ж, ви потрапили “в десятку”».

Ми маємо надію, що і в наш час казка сподобається читачам, хоча вона й написана багато років тому, і діти зараз інші, та й увесь світ змінився. Проте казки живуть довго, а загадкові казки — особливо.

Можливо, вас здивує ім'я Царевича — Царевич Повага, — як воно дивує і мене. Проте ніякого іншого перекладу це ім'я не припускає. Так його звать. Напевно, це має стосунок до тієї самої таємної магії імен, яку знав лише мудрий Високий Пан з казки.

Гарного вам читання!

Марія Шаскольська

СРІБНА СУРМА

ЧАСТИНА 1

РОЗДІЛ 1

К олись у давній час були собі дві малі царівни, що називались Віолетта та Гамбетта; і мешкали вони у Крутогірському Замку. Вони були близнята і були такі подібні одна до одної, що часом, як Віолетта була верталася з прогулянки з мокрими ногами, Гамбетті бувало казано бігом міняти панчохи, бо Цариця не знала, хто є та, а хто інша. Та врешті таке заледве траплялось, бо як Царівна Віолетта йшла гуляти, то напевно і Царівна Гамбетта також. Бо ж насправді вони були такі віддані одна одній, немов припнуті мотузочкою. Але Цариця була дуже засмучена та стурбована з тої плутанини, і якось вже так умовила Царя, аби він виділив окремого вельможу на розрізнення царівен. Називався той — Високий Пан-Що-Каже-Хто-Є-Котра. Щойно отримавши повноваження, він одразу повелів, аби усі скрізь називали царівен коротшими іменами; бо, як він пояснив, обидва імені кінчалися на «-етта», а то було важко вимовляти.

— Чого б це воно було важко? — сказав Цар. — Не бачу, з якої радості воно мало б бути важко.

— Хай з якої причини, Ваша Величносте, — впевнено відповів Високий Пан-Що-Каже, — але воно є саме так.

— Як знаєш, — сказав Його Величність, — Я гадаю, що ти дурень, але робитиму так, як ти кажеш, і глядітиму, аби підлеглі теж робили, бо то вже твоя морока, а не моя.

Та й подався на лови.

Отак воно сталося, що одну сестру почали називати Царівна Віоль, а другу — Царівна Гамбе.

А насправді сталося так, що Високий Пан-Що-Каже-Хто-Є-Котра був аж ніяк не дурень, а дуже мудра людина. Бо він помітив щодо двох царівен дещо таке, що решта не помічали. А ще він добре знався на чарівних силах ймення, тож невдовзі після того, як царівни отримали нові імена, й решта людей почали помічати те саме. Ще й час не сплинув, а для Царського Двору вже в найбільшу дивину було не відати, хто є та або інша. Але спершу мусиш дізнатись, як воно сталося, що царівни були аж геть такі подібні, навіть як вирости.

Отже, як було Цар та Цариця відзначали їхні хрестини, то поміж іншого шановного панства запросили були також пані Томсон. Ота пані Томсон була Цариці якась своячениця, і була вона проста, аж ніяк не царського роду, бо інакше не звалася б пані Томсон. Мешкала вона у будиночку в Прирічному Завулку. А Цариця була чула, що пані Томсон на старість дещо повідьмачилась, і відала усяке й інше. Тож вона сказала Цареві: «А що як ми її не запросимо, а вона, бува, образиться та влетить, як звикла, крізь вікно на мітлі, та й почне тут усяке та інше? А як ми її запросимо на сніданок, то з нагоди хрестин вона буде мила, й напевно подарує малятам щось вартовніше за золоті брязкальця чи срібні ложечки, чи навіть за тих червоного дерева коників, що мають справжню гриву та очиці, що обертаються на всі боки». Отже, вони надіслали їй запрошення, а вона прийшла. Вдягнена вона була в усе чорне й, як ішла,

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка, повну версію книги.